

Els deu anys de la mort de JOSEP M. DE SAGARRA

El dia 27 de setembre de 1961 s'extingí a Barcelona la vida del qui fou, sens dubte, un gran poeta català: Josep M. de Sagarra.

Escriptor afortunat, que començà a conèixer des de molt jove els afalacs de l'èxit, es veié atorgar totes les distincions que existien al seu temps en aquest país. Es pot dir que no conegué les dificultats ni li calgué lluitar per tal d'imposar el seu nom en l'ambient literari.

Ben al contrari, trobà sempre tota mena de facilitats i li fou suau i còmode d'introduir la seva producció a les cases editorials i als escenaris.

Poeta fecund, que escriví una quantitat ingent de versos, recollits en nombrosos llibres que apleguen des de les delicades cançons d'aire marítim fins als vigorosos poemes. El teatre l'ocupà, també, intensament, i arribà a fer-se imprescindible, durant molts anys, per a inaugurar el Teatre Romea amb una obra seva, que de vegades escrivia de pressa, en uns dies tan sols. I conreà la prosa, amb agilitat i encert.

Si Josep M. de Sagarra no arribà més lluny, si el seu nom no resta més brillant, si la seva fama no és més gran (i tot això, val a dir-ho, és prou considerable), no serà pas a causa del fat advers. Sagarra gaudí sempre del favor del públic i del reconeixement oficial. Precisament aquest fet li permeté de portar a terme la traducció de *La Divina Comèdia*, de l'obra de Shakespeare, i d'escriure *El Poema de Montserrat*.

Bé. Al cap de deu anys de la seva mort seria l'hora, potser, de fer un petit balanç, més ben dit, una reflexió profunda sobre la figura de Josep M. de Sagarra. I podríem establir les següents preguntes:

Què restarà de l'obra de Sagarra? Com jutjaran la seva producció, les noves generacions? Quina situació ocuparà en la literatura catalana?

Recordem les dificultats que hi ha a jutjar els llibres de Josep M. de Sagarra. El seu valor és desigual i, al costat d'unes pàgines brillants, genials, es troben fragments fàcils i superficials, quan no són francament paradoxals i xocants.

El mèrit principal del nostre poeta és la facilitat, el do innat d'escriure versos, el doll fresc i espontani de la seva creació. No volem aventurar-nos a fer vaticinis, però potser ho endevinaríem si apuntéssim que el Sagarra autèntic, el veritable poeta, ens apareix en les poesies de la seva joventut i, també, en el seu gran poema *El Comte Arnau*, escrit durant la seva total plenitud creadora.

Potser és massa aviat per a llançar judicis. Deu anys no ens ofereixen, encara, una perspectiva prou objectiva.

Haurem d'esperar més temps per a veure el lloc que la literatura catalana ofereix, definitivament, a la gegantina obra de l'extraordinari poeta Josep M. de Sagarra.

J.B.X.

Un judici sobre Sagarra, de l'any 1922

Heus ací un comentari sobre Josep M. de Sagarra, escrit l'any 1922 pel crític francès Albert Schneberger, autor d'una excel·lent *Antologia dels poetes catalans contemporanis des del 1845*, que acabava de publicar-se a París:

"Josep M. de Sagarra ha conegut també una ràpida celebritat. És un poeta de la naturalesa, com Guerau de Liost, però la seva poesia no posseeix aquesta puixança voluntària, sinó que sembla una pròpia emanació de la seva terra després de la pluja, i aquesta alenada de les coses puja tan atractívola que tota l'obra en resta impregnada. Tres temes passen per la poesia de Sagarra, i aquests tres temes s'enllacen i deixen progressivament la seva influència particular: l'amor, la fe i el sentit de la terra. Aquesta fe resta molt humana, i tendeix més aviat a humanitzar allò diví. El seu art fort i ingenu, al mateix temps que la paraula resta profundament lírica, coneix el sabor immortal de la terra catalana i ningú millor que ell no sap expressar els seus paisatges assolellats després de la boira."